

İstanbul, 4 Ekim 2021

Saygıdeğer **Henrietta Fore**
UNICEF Başkanı

Merhaba,

Şairimiz Nâzım Hikmet, “Merhaba Çocuklar” şiirinde, “Biz ne mükemmel dostlarız ki kelimesiz ve yazısız anlaşıyoruz...” diye seslenmişti çocuklara. “Merhaba” da böyle bir şey olsun bizim için.

Sizi ve UNICEF adına temsil ettiğiniz dünya çocuklarını, Türkçemizin en görkemli çocuk şairi Fazıl Hüsni Dağlarca'nın iki dizesiyle selamlıyorum: “Sezmek, gökler gibi, hayatı uzaklardan / Bütün çocuklara selam vermek”

Çok fazla kelimeler ormanında kaybolmadan, bazı Türk şairlerinden dizeler sunarak meramımı anlatmak ve size temel dört öneride bulunmak isterim. Niçin şairlerden dizeler sunmak istiyorum? Bizim şiirimizde 1500 yıl önce şairlere verilen birçok isim vardır, bunlardan biri “oyun”dur. Ciddiye alınır çocukların her işi, oyun bitmeden yemek yemez çocuklar. Bugün ise milyonlarca çocuk, bırakın oyunu, çöpleri karıştırıyor. Dünya nüfusunun üçte biri yoksulluk sınırının altındayken aynı okyanusta nasıl yüzeceğiz?

Saygıdeğer Başkan,

1979 Dünya Çocuk Yılı'nda yapılan önerilerle çocuk sorunlarının çözülmesi medeniyetler arası ilişkilerin geliştirilmesi ile mümkün olabilecekti. Hatırlayacağınız gibi, Kasım 1989'da Çocuk Hakları Sözleşmesi imzalanınca ilk defa umutlanmıştık. Aradan geçen kırk yılı aşkın süre içinde dünya çocuklarının durumlarının Sözleşme'den öncekinden daha iyi olmaması kaygılarımızı iyice artırmışken COVID-19 salgınına yakalandık.

UNICEF'in amacında olduğu gibi, nerede doğarsa doğsun, “herkes için daha iyi bir dünya amacıyla” niçin her çocuğa ulaşamadık? Dünya nüfusunun üçte biri çocuk ve yeryüzü nimetlerinden paylarına düşeni de ayıramadık çocuklara. Ve yalnızca doğmuş değil, doğacak çocuklar için de ortak iyilerin kozalarını öremedik. Sözleşme'den bu yana ne adalet çiçeklendi çocuklar için ne de vahşi dünya sisteminin eşitsizlikler sarmalı çözülebildi. Çocuklar, “Hani önce çocuk sorunları çözülecekti?” demekte haklılar! Ve can yakıcı soruları bugün için de geçerli: “Savaşlar ne zaman sona erecek ve kardeşliğe hiç sıra gelmeyecek mi?”

Bugün, Dünya Çocuk Günü. Çocuklar, doğan güneşin aynı güneş olduğunun farkında. “Çocuklar havadan anlar” demişti bir başka şairimiz Cahit Zarifoğlu. Ve sormuştu bir çocuk gibi: “Mavi gök orda mı?” Evet, gökyüzü yerinde fakat o da iklim değişikliğinin sancılarını yaşıyor. Böyle sürerse dünyanın bütün çocuklarına gökyüzünden düşsel giysiler bile dikemeyeceğiz. Kim bakabilir gökyüzüne bir çocuk kadar içten ve hilesiz? Bir atlasta sınırları çizen mürekkebi kim dağıtabilir bir çocuk kadar hesapsız ve pazarlıksız?

Sevinci eksik şiir gibi mi kalacak insanlığın bütün coğrafyaları? Afrika, Asya, Güney Amerika, Çin, Hindistan, Tibet, Keşmir, Afganistan, Filistin, Bosna-Hersek, Somali, Ruanda, Myanmar, Doğu Türkistan, Irak, Suriye çocuk acılarından ölsün mü? Beslenemeyen, okula gidemeyen, emeği sömürülen, istismara uğrayan yüz milyonlarca çocuk, çocukluğunu yaşayamadan eksik mi büyüsün? Ve on binlerce mülteci çocuk koşarken mi ölsün?

Saygıdeğer Başkan,

İnsanlığın ortak bilgilerinden şair Mevlâna, “İnsanların savaşı, çocukların kavgasına benzer.” diyor, “Hepsi de anlamsız ve saçmadır.” Bu anlamsız kavgaları ve saçma savaşları durdurabilmek için yeni bir çocuk anlayışına ihtiyacı var insanlığın. Bildiri ve sözleşmelerden önce yeni bir çocuk felsefesi gerekli oldu bize. Bilge şair Sezai Karakoç’un “çocuklara mahsus, çocuklara ait, çocuklara dair göz ağrısı”ndan doğan bir felsefe. Bu yeni felsefe, Sokrates’in sözünü ettiği gibi, “Daima çocuk kalır, dürüst olan”ların kurabileceği bir felsefe olmalı. Tolstoy, “Çocuk gibi olun!” diyor ya, ancak çocuğu dinleyebilen ve anlayabilenler, çocuğa ve onuruna saygı duyanlar kardeşliğin ve barışın yolunu açabilenler öğretilirler bu çocuk felsefesinin kozasını.

Karar vermemiz gereken bir sınırdayız: İnsanlığın en asli ve öncelikli görevi, dünyanın esenliği için çocuğu savunmak ve dünyayı güzelleştirmek olmadıkça ne çocuklara ne de dünyaya bir iyilikte bulunabiliriz. İnsanlığın iyiliğe doğru yolculuğa çıkabilmesi çocuktan yana taraf olmakla ve umudu sevginin ve barışın anahtarı durumuna getirmekle mümkün olabilir. Umudumuz ise politikacılar ve insanlığı sömüren bu sistem değil; Tanrı’nın insan sevgisi ve armağanı olarak doğmuş ve doğacak çocuklarımızdır.

Dünya, salgın günlerinin tam ortasında yeni bir dünyaya doğru yelken açarken salgından önceki cevapsız sorularımızla yetinemeyiz. Dünya çocuklarının daha cesur ve büyük sorularıyla başlayacak Soru Çağı’na, çocuklarla yetişkinlerin birlikte çalışacakları günlerde ilk adımları atabilecek miyiz?

Bu adımlardan önce, her medeniyet çevresinin katkısı ile Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin güncellenmesi gerekecek. Çünkü Sözleşme’nin imzalanmasından bu yana çocuk hakları ile ilgili BM Sözleşmelerinin ve BM kurumlarının, savaş ve silahlı çatışma dâhil, çocukları en vahim hak ihlallerinden bile koruyamadı. Bunun anlamı ise çok açık: BM Teşkilatı tam anlamıyla güven kaybına uğradı.

COVID-19 salgını sonrası ortaya çıkan açıklardan biri de Birleşmiş Milletler açığıdır. Bu çerçevede UNICEF ve Sözleşme’nin yenilenmesi yanında, bu kurumun ve ilgili Sözleşmelerin işlevini yerine getirecek, çocuk haklarını daha güçlü savunacak ve devletlere karşı çocukları koruyabilecek örgütlenmeye de ihtiyaç vardır. İnsanlığın “çocuktan yana taraf olması” ve Dünya Çocuk Barışı’nın gerçekleşmesi için önce insanlığın “çocuk”la yeni bir sözleşme imzalamasının, Sözleşme’nin yenilenmesinden daha önemli olduğunu düşünüyorum.

Saygıdeğer Başkan,

Eski bir Mısır şiiiri, “İnsan bilemez yarın neler getirecektir: Tanrının elindedir yarının gerçekleri.” der. Fakat çocuktan yana taraf olan için her yeni gün artıyor ödev ve sorumluluklarımız. Dünyanın çocuklarla birlikte çocuğa yönelmesi amacıyla UNICEF için önerilerimizi sunuyoruz:

Her medeniyet çevresinde çocuk görüşü alınarak Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin amacı, ölçüt ve ilkeleri ile işlevinin güncellenmesi.

UNICEF'in, çocuk ve yetişkinlerin birlikte çalışabileceği bir model olarak amacının gözden geçirilmesi ve yeniden yapılandırılması.

Doğmuş ve doğacak çocukların esenlik içinde yaşayacağı bir dünya için Dünya Çocuk Barışı Hareketi'nin çocukların öncülüğünde başlatılması.

Doğmuş ve doğacak her çocuğun doğal üye olacağı, çocukla ilgili STK'ların etkin katılımı ile dünya ölçekli etkin İzleme ve Denetleme Sisteminin kurulması.

Bir de hayalimiz var bu dört önerinin hayat bulması için: Dünya Çocuk Barışı Bildirisi'ne ev sahipliği yapmaya hazır olduğumuzu iletmek isterim. Umut, hayalin çiçek açması olduğuna göre, niçin olmasın? Aynı zamanda bir çocuk şehri olan İstanbul'dan sağlık, iyilik, esenlik dileklerimizle ve içten saygılarımızla.

Mustafa Ruhi Şirin
Çocuk Vakfı (Türkiye) Başkanı

ÇOCUK VAKFI

Zafer Sokağı No: 17 34371 Nişantaşı / İstanbul
T: +90 212 240 23 83 - 240 41 96
Elmek: cocukveanayasa@cocukvakfi.org.tr / www.cocukvakfi.org.tr

